Projekt "Biomedyczne i socjoekonomiczne uwarunkowania oraz konsekwencje zdrowotne i społeczno-ekonomiczne wielochorobowości w Polsce. Diagnoza epidemiologiczna, analiza wieloletnich trendów, propozycja programów interwencyjnych." Numer projektu 2023/ABM/03/00015.

Wielochorobowość i dłuższe życie Polaków priorytetami badawczymi projektu VIP 2030

Wielochorobowość jest bardzo poważnym, lecz ciągle niedocenianym problemem zdrowotnym zarówno przez personel medyczny, jak i większość społeczeństwa. Odpowiedzią na to wyzwanie jest oficjalnie inaugurowany projekt badawczy VIP 2030, finansowany przez Agencję Badań Medycznych.

Alarmujące dane z wstępnych wyników badań projektu VIP 2030 pokazują skalę problemu wielochorobowości w Polsce: już co czwarty młody dorosły (25% osób w wieku 20-34 lata) cierpi na co najmniej dwie choroby przewlekłe jednocześnie. W grupie wiekowej 50-64 lata problem ten dotyka aż 86% społeczeństwa, a co dziesiąta osoba w tym wieku zmaga się z pięcioma współistniejącymi chorobami przewlekłymi.

Właśnie rusza projekt badawczy VIP 2030, którego celem jest kompleksowa diagnoza zjawiska wielochorobowości w Polsce. To jeden z 10 dużych projektów badawczych, finansowanych przez Agencję Badań Medycznych, realizowany przez konsorcjum trzech uczelni medycznych pod kierunkiem prof. dr. hab. n. med. Wojciecha Drygasa z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Jakość życia pod znakiem zapytania

Wielochorobowość, definiowana jako równoczesne występowanie dwóch lub więcej chorób przewlekłych u tej samej osoby, staje się jednym z najpoważniejszych wyzwań zdrowotnych współczesności. Choroby przewlekłe są przyczyną ponad 90% wszystkich zgonów w krajach wysokorozwiniętych, w tym w Polsce, wpływają także na spadek jakości życia osób chorych.

– Obserwujemy niestety rosnącą częstość wielochorobowości we wszystkich grupach wiekowych. To nie jest już problem tylko seniorów – coraz częściej dotyka kobiet i mężczyzn w wieku średnim, a w sporadycznych przypadkach nawet osób młodych – ostrzega prof. dr. hab. n. med. Wojciech Drygas, lider merytoryczny projektu VIP 2030.

Badania obejmą analizę ponad 40 najczęściej występujących chorób przewlekłych, m.in.: nadciśnienie tętnicze, hipercholesterolemię, chorobę wieńcową, astmę oskrzelową, rozedmę płuc, otyłość, chorobę zwyrodnieniową stawów i kręgosłupa, cukrzycę oraz nowotwory.

Nowoczesna diagnostyka dla 5000 Polaków

Do udziału w badaniu zostanie zaproszonych około 5000 mieszkańców Polski w wieku 15-69 lat z 2400 gospodarstw domowych ze wszystkich województw. Uczestnicy otrzymają bezpłatnie szeroki panel badań diagnostycznych, często bardzo kosztownych i rzadko wykonywanych, w tym:

- stężenie hsCRP i kreatyniny,
- poziom insuliny i hemoglobiny glikowanej,
- oznaczenie hormonów tarczycy,

- badanie stężenia witamin D3 i B12,
- testy czynnościowe do diagnostyki zespołu słabości.

– Wszyscy wiemy jakie znaczenie dla naszego zdrowia ma zapobieganie chorobom, regularna kontrola własnego zdrowia, wykonywanie nowoczesnych badań diagnostycznych. W wielu przypadkach badania profilaktyczne pozwalają na wczesne rozpoznanie poważnej choroby i szybkie wdrożenie skutecznego leczenia – wyjaśnia prof. dr hab. n. med. Arkadiusz Niklas z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Zespół słabości – nowe zagrożenie?

Projekt szczególną uwagę poświęci także diagnostyce *zespołu słabości*, który obejmuje niezamierzoną utratę masy ciała, osłabienie siły mięśniowej, łatwe męczenie się, spowolnienie chodu oraz niską aktywność fizyczną.

– Zespół słabości jest łatwy do zdiagnozowania przy pomocy prostych i łatwych testów sprawności, np. siły uścisku dłoni, testu powstania z krzesła, oceny szybkości chodu. W Projekcie VIP 2030 zamierzamy zwrócić uwagę na ten rzadko rozpoznawany i oceniany w badaniach medycznych zespół zaburzeń funkcjonalnych. W przypadku jego rozpoznania, możemy wskazać naszym podopiecznym odpowiednie środki zaradcze – zapewnia prof. dr hab. n. med. Magdalena Kwaśniewska z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Trzy filary badań

Projekt VIP 2030 składa się z trzech komplementarnych części:

1. **Analiza retrospektywna** – wykorzystanie danych z badań przeprowadzonych w latach 1990-2006 w ramach polskiego ramienia międzynarodowego badania CINDI WHO (ponad 10 000 osób) oraz badania WOBASZ II (2013-2014) w populacji wielkomiejskiej.
2. **Badanie prospektywne** – 5-letnia obserwacja nowo rekrutowanych uczestników z całej Polski.
3. **Program interwencyjny** – testowanie skuteczności różnych modeli prewencji wielochorobowości, w tym innowacyjnej aplikacji opartej na sztucznej inteligencji.

Badania będą prowadzone przez współpracowników renomowanych agencji badawczych Research Collective i Kantar, a badania laboratoryjne wykona firma Diagnostyka. Uczestnicy zostaną wylosowani z bazy TERYT prowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny.

– Spodziewamy się bardzo dużego zainteresowania w całym kraju udziałem w naszym Projekcie. Korzyści z udziału będą obustronne – nasi podopieczni zyskają dodatkową znakomitą i bezpłatną wiedzę o swoim stanie zdrowia, my zaś będziemy dysponować możliwością oceny skali wielochorobowości w reprezentatywnych wysokiej jakości badaniach – zachęca prof. dr hab. n. med. Andrzej Wojtyła, rektor Uniwersytetu Kaliskiego.

Projekt "Biomedyczne i socjoekonomiczne uwarunkowania oraz konsekwencje zdrowotne i społeczno-ekonomiczne wielochorobowości w Polsce. Diagnoza epidemiologiczna, analiza wieloletnich trendów, propozycja programów interwencyjnych." Numer projektu 2023/ABM/03/00015.

Konsorcjum doświadczonych badaczy

Projekt realizuje konsorcjum trzech uczelni medycznych: Uniwersytet Medyczny w Łodzi (lider), Uniwersytet Medyczny w Poznaniu oraz Uniwersytet Kaliski. Zespół prof. Drygasa ma ponad 30-letnie doświadczenie w realizacji populacyjnych badań epidemiologicznych, w tym badań WOBASZ, Natpol 2011 oraz projektów międzynarodowych. Wyniki ich prac były publikowane w najbardziej prestiżowych pismach naukowych, w tym New England Journal of Medicine, Lancet, Nature i British Medical Journal.

Przełomowy projekt na skalę europejską

Projekt VIP 2030 wyróżnia się na tle innych badań nie tylko skalą, ale i innowacyjnym podejściem. W konkursie Agencji Badań Medycznych, w którym zgłoszono około 70 projektów z wiodących polskich uczelni, projekt zespołu prof. Drygasa uzyskał najwyższą liczbę punktów i pierwszą lokatę.

– Będzie to z pewnością jedno z nielicznych tego typu badań na świecie, a jego wyniki będą miały istotne znaczenie dla kształtowania programów polityki zdrowotnej i ograniczenia skutków zdrowotnych i ekonomicznych wielochorobowości w Polsce i innych krajach europejskich – podkreśla główny badacz.

Projekt VIP 2030 potrwa do 2030 roku, a jego wyniki mają szansę wpłynąć na strategie prewencyjne i lecznicze wobec chorób przewlekłych w skali kraju i Europy.

Więcej informacji: https://vip2030.ump.edu.pl/

Kontakt dla mediów:

dr n. med. Joanna Ruszkowska
Zakład Medycyny Zapobiegawczej
Katedra Medycyny Społecznej i Zapobiegawczej
Uniwersytet Medyczny w Łodzi
joanna.ruszkowska@umed.lodz.pl

Ewa Walkowiak
PR Manager
TARRAYA S.A.
ewa@tarraya.com
605 969 679